Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2587

Vragen van het lid **Mathlouti** (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de grensoverschrijdende samenwerking van de politie in Nederlandse grensregio's* (ingezonden 1 juli 2026).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 21 juli 2026).

Vraag 1
In hoeverre adresseert de op 29 juni 2026 aangekondigde intensivering van de Nederlands-Duitse politiesamenwerking de operationele knelpunten die politie-eenheden in de grensregio's momenteel ervaren, zoals het gebruik van verschillende communicatiemiddelen, verschillende meldkamers, verschillende inzet van middelen als helikopters of de ME, of het uitwisselen van bewijsmateriaal?[1]

Antwoord 1
Op 29 juni 2026 heb ik samen met de Duitse Minister van Binnenlandse Zaken Dobrindt afgesproken dat het algemene verdrag voor de grensoverschrijdende politie-inzet tussen Nederland en Duitsland, het verdrag van Enschede, wordt herzien. Het bestaande verdrag dateert uit 2005 en is toe aan vernieuwing.
Met het oog op deze herziening is zowel aan Duitse als aan Nederlandse zijde bij de betrokken diensten en gezagen geïnventariseerd welke knelpunten en operationele wensen er zijn. Deze nationale behoeftestellingen zijn leidend voor de regelingen in het nieuwe verdrag. Daarbij wordt – uiteraard – gebruik gemaakt van de trajecten die hebben geleid tot de het Benelux politieverdrag en het recente (op dezelfde leest geschoeide) Duits-Belgische verdrag voor politiesamenwerking.
Het actualiseren van de artikelen rondom informatie-uitwisseling zal in ieder geval een onderdeel zijn van een toekomstbestendiger verdrag waardoor beter op nieuwe ontwikkelingen kan worden ingespeeld. Daarnaast zal bijvoorbeeld worden gekeken of het verdrag aangevuld kan worden met bepaalde (technische) middelen. Voor de verdere beantwoording verwijs ik naar het antwoord op de volgende vragen, waaronder vraag 8.

[1] Rijksoverheid, 29 juni 2026 (Intensievere samenwerking van Nederlandse en Duitse politie in de strijd tegen georganiseerde misdaad | rijksoverheid.nl).

ah-tk-20252026-2587
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Vraag 2
Bent u voornemens om ook de Nederlands-Belgische politiesamenwerking te intensiveren?

Antwoord 2
De Nederlands-Belgische politiesamenwerking vindt plaats binnen de juridische kaders van het Benelux-politieverdrag dat per 1 oktober 2023 in werking is getreden.[2] Sinds 2023 is er veel voortgang geboekt en bevordert het verdrag de operationele politiesamenwerking binnen de Benelux in het kader van onderzoek naar en de opsporing van strafbare feiten en de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Voor het optimaal benutten van het Benelux-politieverdrag zullen nog twee laatste uitvoeringsakkoorden worden opgesteld. Dit ziet op het verrichten van grensoverschrijdende opsporingshandelingen en de rechtstreekse raadpleging van elkaars bevolkingsregisters en andere overheidsregisters die voor de politie toegankelijk zijn. In het kader van het Nederlands voorzitterschap van de Benelux is één van de prioriteiten van Nederland om dit te bevorderen[3].

Vraag 3
Welke juridische, organisatorische en technische belemmeringen bestaan momenteel bij de grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederlandse, Belgische en Duitse politiediensten? En welke van deze belemmeringen worden met de aangekondigde samenwerking aangepakt?

Antwoord 3
Met de herziening van het verdrag van Enschede is er bijvoorbeeld aandacht voor uniformering, waar nodig en mogelijk, tussen verschillende verdragsregimes om zo onnodige verwarring voor de operatie te verminderen. Dit is met name in de grensstreken van belang, zoals in Limburg waar de grenzen met België en Duitsland dichtbij liggen. Daarbij zal ook gekeken worden naar de uitoefening van bevoegdheden en het gebruiken van bewapening en andere uitrustingsmiddelen.

Vraag 4
Welke van deze belemmeringen kunnen door Nederland zelfstandig worden weggenomen?

Antwoord 4
In de samenwerking met de buurlanden hecht Nederland aan een benadering waarin belemmeringen in gezamenlijkheid worden besproken en aangepakt. Juridische belemmeringen kunnen alleen in verdragen of daarop gebaseerde regelingen worden weggenomen. Nederland pakt binnen deze samenwerking een proactieve rol op, door bijvoorbeeld het initiatief te nemen voor het nieuwe bilaterale verdrag met Duitsland voor de grensoverschrijdende inzet van speciale politie interventie eenheden.[4] [5]

Vraag 5
Hoe verhouden de aangekondigde afspraken zich tot het Benelux-verdrag en het Verdrag van Enschede?

Antwoord 5
Het Benelux politieverdrag is een stuk moderner dan het Verdrag van Enschede en sluit beter aan op actuele veiligheidsuitdagingen. Het Benelux-politieverdrag zal dienen als een belangrijk voorbeeld bij de herziening van het verdrag van Enschede, evenals het recente Duits-Belgische politieverdrag.

Vraag 6
Welke mogelijkheden bestaan momenteel voor Nederlandse, Belgische en Duitse meldkamers om realtime meldingen, incidentinformatie en operationele beelden met elkaar te delen?

---

[2] Kamerstukken II, 2023/24, 29 628, nr. 1190
[3] Kamerstukken II, 2025/26, 36 800 V, nr. 32
[4] Intensievere samenwerking van Nederlandse en Duitse politie in de strijd tegen georganiseerde misdaad | Rijksoverheid.nl
[5] Kamerstukken II, 2025/26, 29 628, nr. 1345

Antwoord 6
Organisatorische verschillen, taalbarrières en technische incompatibiliteit van de platformen maken informatie-uitwisseling complex.
Via grensoverschrijdende C2000 gespreksgroepen is het wel mogelijk om realtime via spraak contact te onderhouden. Voor andere vormen van datadeling (beelden, video, operationele informatie) vinden enkele pilots plaats.
Voor de toekomst werkt de EU aan het European Critical Communication System (EUCCS), een pan-Europese infrastructuur voor missiekritische communicatie die grensoverschrijdende realtime communicatie en datadeling tussen hulpdiensten mogelijk moet maken. Vanuit Nederland wordt actief bijgedragen aan de ontwikkeling hiervan en de Vernieuwing Missiekritische Communicatie (VMX), als opvolging van C2000, moet in de toekomst aansluiten op EUCCS.

Vraag 7
Wordt onderzocht of een structurele gezamenlijke meldkamerfunctie of een andere vorm van geïntegreerde operationele coördinatie in de grensregio's haalbaar is en, zo ja, wat is daarvan de stand van zaken?

Antwoord 7
Binnen de politie-eenheid Limburg wordt momenteel verkend of een structurele gezamenlijke meldkamerfunctie of een andere vorm van geïntegreerde operationele coördinatie haalbaar is.
Dit gebeurt samen met Belgische en Duitse meldkamers in de Euregio. In Limburg zijn er reeds bestaande samenwerkingsrelaties en is de operationele noodzaak het grootst. Het traject bevindt zich in de oriënterende fase, waarbij de technische haalbaarheid en de juridische kaders verkend worden. Het doel is te komen tot een gedeeld realtime centrum, van waaruit grensincidenten gezamenlijk kunnen worden aangestuurd en data realtime gedeeld kan worden waardoor er een gedeeld operationeel beeld bestaat. Zoals aangegeven bij het antwoord op vraag 6 maken organisatorische verschillen, taalbarrières en technische incompatibiliteit van de platformen deze ontwikkeling complex.

Vraag 8
Welke belemmeringen bestaan momenteel bij het grensoverschrijdend delen van operationele politie-informatie en welke maatregelen worden genomen om deze te verminderen?

Antwoord 8
Zoals ook in mijn antwoord op vraag 1 benoemd ziet een belangrijk onderdeel van de herziening van het verdrag van Enschede op het actualiseren en versterken van het regime van informatie-uitwisseling. Naast de ontwikkelingen en nieuwe regelgeving op dit gebied sinds 2005 zal, zoals ook in het antwoord op vraag 5 benoemd, het Benelux politieverdrag daarbij dienen als een belangrijk voorbeeld. Denk bijvoorbeeld aan raadplegingen van elkaars (politie)databanken. Daarnaast zal met Duitsland het opstellen van gezamenlijke veiligheidsbeelden worden verkend wat zou kunnen bijdragen aan een betere samenwerking om effectief in te kunnen spelen op opkomende dreigingen en het vergroten van de weerbaarheid.

Vraag 9
Welke juridische of operationele beperkingen verhinderen dat dergelijke capaciteit wordt ingezet wanneer deze zich dichter bij een incident bevindt dan beschikbare capaciteit uit eigen land?

Antwoord 9
Onder het bestaande verdrag van Enschede is grensoverschrijdende inzet van reguliere politie al mogelijk. Zie ook mijn antwoord op vraag 10. De grensoverschrijdende inzet en bilaterale samenwerking van Nederlandse en Duitse speciale politie interventie eenheden is op dit moment niet mogelijk onder het verdrag van Enschede. Het kunnen inzetten van speciale interventie eenheden op elkaars territoir is nodig en wenselijk vanwege de voortdurende dreigingen van terrorisme en georganiseerde criminaliteit. Daarnaast ondervinden beide landen vooral in de grensgebieden de effecten van

schaarste en geografische spreiding van deze capaciteiten. Met het nieuwe verdrag worden verschillende vormen van grensoverschrijdend optreden van speciale politie interventie eenheden wel mogelijk.

Vraag 10
Welke mogelijkheden ziet u om te komen tot permanente gezamenlijke operationele teams of andere structurele samenwerkingsvormen tussen Nederlandse, Belgische en Duitse politiediensten?

Antwoord 10
In de Nederlands-Duitse grensstreek werken de Nederlandse politie en de Koninklijke Marechaussee (KMar) al samen met Duitse politiediensten in grensoverschrijdende politieteams (GPT's). Een voorbeeld van een GPT is het team in Bad Bentheim, dichtbij Enschede. Dit team voert gezamenlijke patrouilles uit om grensoverschrijdende feiten tegen te gaan zoals mensensmokkel, fraude, drugssmokkel en witwassen. De afgelopen jaren hebben de Nederlandse politie en de KMar hun samenwerking met de Duitse politie geïntensiveerd.[6]
Het Benelux politieverdrag voorziet in de mogelijkheid voor het doen van gezamenlijke patrouilles en controles. Dit vindt regelmatig plaats op basis van de operationele behoefte in de grensstreek. Zo vinden in juli verschillende gemengde patrouilles plaats, zoals in Knokke-Heist heeft plaatsgevonden, waarbij Nederlandse en Belgische politieagenten gezamenlijk optrekken aan de Belgische kust waar veel Nederlandse jongeren vakantie vieren, maar ook ondersteunen Nederlandse agenten de Belgische politie tijdens de Gentse Feesten.

Vraag 11
Welke lessen trekt u uit bestaande vormen van grensoverschrijdende samenwerking in andere Nederlandse grensregio's, zoals de samenwerking met België in Zeeland en Brabant en met Duitsland in de regio's Twente en Arnhem-Nijmegen?

Antwoord 11
Onder meer de operationele behoeften vanuit de regionale politie-eenheden in de grensstreek vormen de basis voor de besprekingen met Duitsland bij de herziening van het verdrag van Enschede. Daarbij is ook gekeken naar wat er op dit moment goed werkt en wat dus behouden moet worden. Zie hiervoor bijvoorbeeld het antwoord op vraag 10.

Vraag 12
Zijn er voorbeelden uit andere Europese grensregio's die volgens u relevant zijn voor de verdere ontwikkeling van de grensoverschrijdende politiezorg in Nederland? Zo ja, welke?

Antwoord 12
De Benelux loopt in het algemeen voorop als het gaat om de grensoverschrijdende politiesamenwerking. Zoals geantwoord op vraag 5 dienen bijvoorbeeld ook de ervaringen uit het recente Duits-Belgische politieverdrag als inspiratie voor de herziening van het verdrag van Enschede.

Vraag 13
Welke concrete doelstellingen hanteert u voor de verdere versterking van de operationele samenwerking tussen Nederlandse, Belgische en Duitse politiediensten?

Antwoord 13
Het streven is om bij de operationele samenwerking met de buurlanden het mogelijke effect van landsgrenzen op de operationele inzet zoveel mogelijk weg te nemen. Bij de herziening van het verdrag van Enschede wordt daarom bijvoorbeeld nagedacht over nieuwe fenomenen, problematieken en (digitale) technieken die mogelijk, ook in de toekomst, relevant zouden kunnen zijn voor de grensoverschrijdende politiesamenwerking tussen Nederland en

[6] Resultaten integrale controle bij Nederlands-Duitse grens | politie.nl.

Duitsland. Toekomstbestendigheid is dus een belangrijke doelstelling. Zoals bij het antwoord op vraag 2 is aangegeven worden nog twee uitvoeringsakkoorden voor optimale benutting van het Benelux-politieverdrag opgesteld. Dit zal onder meer de politiediensten binnen de Benelux meer mogelijkheid gegeven op het gebied van raadpleging van gegevens in elkaars databanken.

Vraag 14
Welke indicatoren gebruikt u om te beoordelen of de grensoverschrijdende samenwerking daadwerkelijk leidt tot een effectievere aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit en een snellere operationele inzet?

Antwoord 14
Het Benelux-politieverdrag heeft als doel de samenwerking op het gebied van de deling van (politie)gegevens te verbeteren en de mogelijkheden tot grensoverschrijdende uitoefening van politiebevoegdheden te verruimen, zoals bijvoorbeeld de grensoverschrijdende achtervolging. Dit draagt bij aan een snelle grensoverschrijdende politie-inzet. In het verdrag en de uitvoeringsakkoorden zijn evaluatiebepalingen opgenomen. Zo zal het verdrag 5 jaar na inwerkingtreding worden geëvalueerd. Voor sommige uitvoeringsakkoorden geldt een kortere evaluatieperiode.
Bij de herziening van het verdrag van Enschede zal ook worden verkend of een regeling omtrent evaluatie en wijziging van het verdrag opgenomen dient te worden.
Daarnaast kijkt de politie in de grensstreek ook naar bijvoorbeeld het aantal gezamenlijke operationele interventies en de responstijden bij grensoverschrijdende incidenten.

Vraag 15
Hoe zorgt u ervoor dat bestaande initiatieven voor grensoverschrijdende politiezorg, waaronder de Grensoverschrijdende Politieteams[7], de Euregionale Politiealliantie[8] en de samenwerking op basis van het Benelux-verdrag en het Verdrag van Enschede, zich ontwikkelen tot een samenhangende en structurele werkwijze voor alle Nederlandse grensregio's?

Antwoord 15
Onlangs heb ik mij tijdens een werkbezoek aan Limburg laten informeren over de euregionale politiesamenwerking tussen de politie-eenheid Limburg met de politieburen van België en Duitsland. Het streven van deze pilot voor euregionale politiesamenwerking zal de komende jaren moeten uitmonden in een samenhangende en structurele werkwijze binnen de kaders van de verdragen met de buurlanden. Daarnaast heeft mijn departement met de korpsleiding van de politie focuspunten afgesproken voor de politiesamenwerking tussen Nederland en Duitsland. Onder meer het contact met de regionale eenheden in de grensstreek en de Duitse deelstaten aan de grens, en de regionale initiatieven die daar genomen worden, vormen belangrijke input voor de samenwerking op federaal niveau.

[7] Grenspost Düsseldorf, 26 juni 2026 (https://www.grenspostdusseldorf.nl/actueel/grenzeloze-samenwerking-tegen-criminaliteit-nieuw-memorandum-van-overeenstemming-bekrachtigt-nederlands-duitse-aanpak).
[8] Poltitie.nl, 10 februari 2026 (https://www.politie.nl/nieuws/2026/februari/10/intentieverklaring-euregionale-politiealliantie-getekend-door-nederland-belgie-en-duitsland.html).